

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри

міжнародної економіки та туризму

Протокол № 1 від «29» серпня 2017

Зав. кафедри

_____ О. Б. Чернега

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник:

Богатирьова Г.А., доцент кафедри

міжнародної економіки та туризму, к.п.н.,

доцент

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова / вибіркова дисципліна	Обов'язкова
Семестр	5-й
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	2
Лекції, годин	39
Практичні/ семінарські, годин	26
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	85
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	5
самостійної роботи студента	5
Вид контролю	екзамен

2. Мета та завдання дисципліни

Мета - формування професійних компетентностей щодо комплексу основних понять, що складають основу екскурсійної діяльності та базових практичних навичок необхідних для практики екскурсійного обслуговування.

Завдання - набути практичні навички по оволодінню основних прийомів створення екскурсій сформуванню уявлення про цикл робіт по виготовленню створенню та просуванню, регулюванню екскурсійних програм, особливості різних видів екскурсійного обслуговування.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	У тому числі			
		л	п/с	лаб	срс
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1: Історія та сучасний стан екскурсознавства як туризмознавчої дисципліни					
Тема 1. Теоретичні основи організації екскурсійної діяльності	14	4	2		8
Тема 2. Екскурсія та її сутність	16	4	2		10
Тема 3. Історія розвитку екскурсійної діяльності. Зародження екскурсійної діяльності на українських землях (друга половина XIX – поч.. XX ст..)	16	4	2		10
Тема 4. Класифікація екскурсій	14	4	2		8
Разом за змістовим модулем 1	60	16	8		36
Змістовий модуль 2. Екскурсія та її сутність					
Тема 1. Основи екскурсійної методики. Екскурсія як процес пізнання	12	4	2		6
Тема 2. Методика підготовки екскурсії. Організація та зміст процесу розробки нової екскурсії	20	4	4		12
Тема 3. Методика та техніка проведення екскурсії. Призначення методики проведення екскурсії	16	4	2		10
Тема 4. Професійна майстерність екскурсовода	20	4	6		10
Тема 5. Диференційований підхід до екскурсійного обслуговування. Суть, основа та принципи диференційованого підходу	12	4	2		6
Тема 6. Управління екскурсійною діяльністю в ринкових умовах	10	3	2		5
Разом за змістовим модулем 2	90	23	18		49
Усього годин	150	39	26		85

4. Темі семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Години
1	Семінар – дискусія «Теоретичні основи організації екскурсійної діяльності. Теорія екскурсійної справи»	2
2	Семінар – дискусія «Теоретичні основи організації екскурсійної діяльності. Теорія екскурсійної справи»	2
3	Семінар – дискусія «Історія розвитку екскурсійної діяльності. Зародження екскурсійної діяльності на українських землях (друга половина XIX – поч.. XX ст..)»	2
4	Семінар – дискусія «Класифікація екскурсій»	2
5	Семінар – дискусія «Класифікація екскурсій»	2
6	Семінар – дискусія «Методика підготовки екскурсії. Організація та зміст процесу розробки нової екскурсії»	4

7	Семінар – дискусія «Методика та техніка проведення екскурсії. Призначення методики проведення екскурсії»	4
8	Семінар – дискусія «Професійна майстерність екскурсовода»	6
9	Семінар-дискусія «Диференційований підхід до екскурсійного обслуговування. Суть, основа та принципи диференційованого підходу»	2
10	Семінар-дискусія «Управління екскурсійною діяльністю в ринкових умовах»	2

5. Індивідуальні завдання

- 1 Робота із законодавчими документами у сфері регулювання туризму.
- 2 Підготовка рефератів (доповідей) та наукових статей.
- 3 Огляд періодичної літератури за темами курсу.
- 4 Розв'язання ситуаційних завдань.
- 5 Робота з понятійно-категоріальним апаратом курсу.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Історія та сучасний стан екскурсознавства як туризмознавчої дисципліни			
Семінар - дискусія «Теоретичні основи організації екскурсійної діяльності. Теорія екскурсійної справи»	8	<ol style="list-style-type: none"> Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань Самотестування Підготовка доповіді Рецензування відповідей однокурсників 	Усне та письмове опитування, письмове індивідуальне тестування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді. термінологічний диктант
Семінар - дискусія «Екскурсія та її сутність»	10	<ol style="list-style-type: none"> Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань Самотестування Підготовка доповіді Аналітичний огляд наукових публікацій з теми 	Усне та письмове опитування, письмове індивідуальне тестування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді розв'язання ситуаційних завдань
Семінар – дискусія «Історія розвитку екскурсійної діяльності. Зародження екскурсійної діяльності на українських землях (друга половина XIX – поч.. XX ст..)»	10	<ol style="list-style-type: none"> Аналітичний огляд наукових публікацій з теми Підготовка до обговорення кейсу Підготовка доповіді Розробка проекту нової екскурсії за обраною темою 	Усне опитування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді
Семінар - дискусія «Класифікація екскурсій»	8	<ol style="list-style-type: none"> Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань Презентація проекту нової екскурсії Підготовка доповіді Складання методичних розробок екскурсій 	Усне та письмове опитування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді, розв'язання ситуаційних завдань
Змістовий модуль 2. Екскурсія та її сутність			
Семінар - дискусія «Основи екскурсійної методики . Екскурсія як процес пізнання»	6	<ol style="list-style-type: none"> Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань Підготовка до письмового опитування Підготовка доповіді Огляд періодичної літератури за темою Складання технологічної карти екскурсії 	Усне та письмове опитування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді, термінологічний диктант, розв'язання ситуаційних завдань
Семінар - дискусія «Методика підготовки екскурсії. Організація та зміст процесу розробки нової екскурсії»	12	<ol style="list-style-type: none"> Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань Підготовка до письмового опитування Підготовка доповіді Вирішення ситуаційних завдань 	Усне та письмове опитування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді, термінологічний диктант

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Семінар - дискусія «Методика та техніка проведення екскурсій. Призначення методики проведення екскурсій»	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань 2. Підготовка доповіді 3. Аналіз туристичного ринку 4. Робота з нормативно-законодавчими актами щодо регулювання туристичних послуг	Усне опитування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді, вирішення ситуаційних завдань, термінологічний диктант
Семінар - дискусія «Професійна майстерність екскурсовода»	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань 2. Підготовка до письмового опитування 3. Підготовка доповіді 4. Написання есе на тему: Нові форми та методи обслуговування в туризмі	Усне та письмове опитування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді
Семінар - дискусія «Диференційований підхід до екскурсійного обслуговування. Суть, основа та принципи диференційованого підходу»	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань 2. Підготовка до письмового опитування 3. Підготовка доповіді 4. Підготовка контрольного тексту екскурсій	Усне та письмове опитування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді
Семінар - дискусія «Управління екскурсійною діяльністю в ринкових умовах»	5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань 2. Підготовка до письмового опитування 3. Підготовка доповіді	Усне та письмове опитування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді

7. Результати навчання

1	знання понятійного апарату екскурсійної діяльності
2	знання сутності екскурсознавства як науки
3	знання сутності екскурсій, її функції як форми пізнання в туризмі
4	знання технології розробки і проведення тематичної екскурсій
5	знання вимог до професійних якостей екскурсовода
6	знання особливостей організації надання екскурсійних послуг
7	знання методики проведення екскурсій
8	знання складових елементів технологічної карти послуги «Екскурсія»
9	знання особливостей ринку екскурсійних послуг
10	уміння складати екскурсійні програми
11	уміння скласти схему і завдання екскурсійного процесу
12	уміння робити аналіз екскурсійних об'єктів
13	уміння складати методичну розробку екскурсій
14	уміння складати договір на екскурсійне обслуговування

8. Форми навчання

Лекції, практичні заняття, самостійна робота (підготовка мультимедійних презентацій, рефератів, самостійне опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури); розв'язання ситуаційних завдань.

9. Методи оцінювання

Екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: на протязі семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Задачі, завдання, кейси тощо	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Тема 1	1	1	2			4
Тема 2	1	1	2			4
Тема 3	2	2	2			6
Тема 4	2	2	2			6
Разом змістовий модуль 1	6	6	8			20
Змістовий модуль 2						
Тема 1	1	1	2			4
Тема 2	1	1	2			4
Тема 3	2	1	2			5
Тема 4	2	2	1			5
Тема 5	1	1	2			4
Тема 6	1	1	-			2
Разом змістовий модуль 2	8	7	9	6		30
Разом	14	13	17	6		50

Оцінювання студентів при проведенні екзамену з використанням комп'ютерної програми «TestXPro»

Оцінка на підсумковому контролі складається з двох елементів:

0-40 балів - теоретична частина (тестування);

0-10 балів – практична частина (ситуаційні завдання і теми для обговорення) .

Набрані бали за виконання теоретичної та практичної частин сумуються. Сума складає загальну кількість балів, отриманих за екзамен.

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (40 тестових завдань).

Оцінювання тестових завдань (40 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі інформації, яку надає комп'ютер за результатами тестування (кількість правильних відповідей). Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Загальне оцінювання теоретичної частини екзамену відбувається шляхом підбиття підсумку або сумування балів, які набрали студенти під час тестування.

Оцінювання результатів виконання практичної частини (1 ситуаційне завдання на 10 балів) здійснюється відповідно до шкали оцінювання практичної частини.

Шкала оцінювання практичної частини

Сума балів	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано у повному обсязі, відповідь обґрунтована, висновки і пропозиції аргументовані, студент має високий показник знань матеріалу, правильно використовує набуті знання для побудови відповіді, володіє термінологією, самостійно розкриває власну думку
7	Завдання виконано у повному обсязі, студент вміє узагальнювати та систематизувати матеріал, має власний підхід до розкриття поставленого питання, висловлені думки недостатньо аргументовані
4	Завдання виконано не менше ніж на 70% якщо допущені незначні помилки, студент висвітлює незначну частину теоретичного матеріалу, не повністю виявляє знання і розуміння основних положень, основну частину відповіді відтворює на репродуктивному рівні
0-3	Завдання виконано менше ніж на 70%, студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, відповіді невірні, що демонструють нерозуміння суті запропонованого питання

Оцінювання студентів при проведенні екзамену без використання комп'ютерної програми «TestXPro»

Оцінка на підсумковому контролі складається з двох елементів:

0-40 балів - теоретична частина (тестування);

0-10 балів – практична частина (ситуаційні завдання або відповіді на питання).

Набрані бали за виконання теоретичної та практичної частин сумуються. Сума складає загальну кількість балів, отриманих за екзамен.

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (40 тестових завдань). Оцінювання тестових завдань (40 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі підрахунку кількості правильних тестів. Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Загальне оцінювання теоретичної частини екзамену відбувається шляхом підбиття підсумку або сумування балів, які набрали студенти під час тестування.

Оцінювання результатів виконання практичної частини (1 практичне завдання на 10 балів) здійснюється відповідно до шкали оцінювання практичної частини.

Шкала оцінювання практичної частини

Сума балів	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано у повному обсязі, відповідь обґрунтована, висновки і пропозиції аргументовані, студент має високий показник знань матеріалу, правильно використовує набуті знання для побудови відповіді, володіє термінологією, самостійно розкриває власну думку
7	Завдання виконано у повному обсязі, студент вміє узагальнювати та систематизувати матеріал, має власний підхід до розкриття поставленого питання, висловлені думки недостатньо аргументовані
4	Завдання виконано не менше ніж на 70% якщо допущені незначні помилки, студент висвітлює незначну частину теоретичного матеріалу, не повністю виявляє знання і розуміння основних положень, основну частину відповіді відтворює на репродуктивному рівні
0-3	Завдання виконано менше ніж на 70%, студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, відповіді невірні, що демонструють нерозуміння суті запропонованого питання

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
59-30	FX	2, «незадовільно»
0-29	F	

11. Методичне забезпечення

- 1 Навчальний посібник.
- 2 Електронний конспект лекцій.
- 3 Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
- 4 Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
- 5 Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна

1. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про туризм» від 18 листопада 2003 р. № 1282 // Урядовий кур'єр. - 2003. - 25 груд. (№ 244) - С. 15-19.
2. Козловський Є. В. Правове регулювання туристичної діяльності: [навч. посіб.] / Є. В. Козловський. - К. : Центр учбової літератури, 2015. - 295 с.
3. Мальська М. П. Туристичний бізнес: теорія та практика: [навч. пос.] / М. П. Мальська, В. В. Худо. - К. : Центр учбової літератури, 2007. - 424 с.
4. Туристичне країнознавство. Європа: [навч. посіб.] / М. П. Мальська, М. З. Гамкало, О. Ю. Бордун. - К. : ЦУЛ, 2009. - 224 с.
5. Організація екскурсійної діяльності. Опорний конспект лекцій / укл. О. О. Каролоп. - К. : Видавничий центр КНТЕУ. - 2002. - 45 с.
6. Психологія туризму: [навч. посіб.] / О. П. Крупський, О. В. Шевяков, О. М. Ярошкевич, Н. О. Євдокимова. - Дніпропетровськ: Акцент ПП, 2015. - 194 с.
7. Редько В. Є. Аналіз діяльності підприємств туризму: [навч. посіб.] / В.Є. Редько, К. А. Панасюк. - Дніпропетровськ: Акцент ПП, 2015. - 242 с.
8. Савина Н. В. Экскурсоведение : учебн. пособ. / Н. В. Савина, З. М. Горбылева. - Мн. : БГЭУ, 2004. - 335 с.
9. Сокол Т. Г. Основи туристичної діяльності: [підручник] / За ред. В. Ф. Орлова / Т. Г. Сокол. - К.: Грамота, 2009. - 264 с.
10. Туризм України: економічні та організаційні механізми розвитку. - Тернопіль, «Терно-граф». - 2008 - 976 с.
11. Тягунова Н. М. Основи організації туристичного бізнесу. Кредитно-модульний курс: [навч. посібник] / Н. М. Тягунова. - К. : Центр учбової літератури, 2014. - 130 с.
12. Федорченко В. Х. Туристський словник-довідник: [навч. посіб.] / В. Х. Федорченко, І. М. Мініч. - К. : Дніпро, 2000. - 54 с.
13. Холлоуей Дж. К. Туристический бизнес: пер. с 7-го англ. изд. / Дж. К. Холлоуей, Н. Тейлор. - К. : Знання, 2007. - 798 с. Чагайда І. М. Екскурсознавство : навчальний посібник / І. М. Чагайда, С. В. Грибакова. - К. : «Кондор», 2004. - 204 с.
14. Чорненька Н. Організація туристичної індустрії: [навч. посіб.] / Н. Чорненька. - К. : Центр учбової літератури, 2008. - 388 с.

Допоміжна

1. Агафонова Л. Г. Туризм, готельний та ресторанний бізнес: Ціноутворення, конкуренція, державне регулювання: [навч. посіб.] / Л. Г. Агафонова, О. Є. Агафонова. - К. : Знання України, 2002. - 358 с.
2. Гаагская декларация по туризму. Конкретные выводы и рекомендации. Приложение к Гаагской декларации по туризму от 14 апреля 1989 г. // Правове регулювання туристичної діяльності в Україні: [Зб. нормат. актів] / За ред. В. К. Федорченка. - К. : Юрінком Інтер, 2002. - 640 с.
3. Дядечко Л. П. Економіка туристичного бізнесу: [навч. посіб.] / Л. П. Дядечко. - Донецьк: ДонДУЕТ, 2006. - 224 с.
4. Енциклопедичний словник-довідник з туризму / Укл. : В. А. Смолій, В. К. Федорченко, В. І. Цибух. - К. : Вид. Дім «Слово», 2006. - 372 с.
5. Жукова М. А. Менеджмент в туристическом бизнесе: [учебное пособие] / М. А. Жукова. - М. : КНОРУС, 2005. - 192 с.
6. Закон України «Про туризм». - К., Урядовий кур'єр, 1995. - 40 с.

7. Михайліченко Г. І. Практика організації туристичних подорожей: [навч. посіб.] / Г. І. Михайліченко. - К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2003. - 156 с.
8. Омельченко Б. Ф. Экскурсионное общение: Познание, воспитание, отдых / Б. Ф. Омельченко. – М. : Наука, 1991. – 120 с.
9. Основи туристичного бізнесу: [навч. посібник] / М. П. Мальська, В. В. Худо, В. І. Цибух. – Київ : Центр навчальної літератури, 2004. - 272 с.
10. Федорченко В. К. Історія екскурсійної діяльності в Україні : навч. посібн. / В. К. Федорченко, О. М. Костюкова, Т. А. Дьорови та ін. – К. : "Кондор". – 2004. – 166 с.

Інформаційні ресурси

1. Понимание туризма: Базовый глоссарий [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.unwto.org/pdf/Understanding_Tourism-BasicGlossary_RU.pdf
2. International Recommendations for Tourism Statistics 2008 (IRTS 2008): [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://statistics.unwto.org/en/content/conceptual-framework-tourism-statistics-international-recommendations-tourism-statistics-200>
3. Tourism Satellite Account: Recommended Methodological Framework (TSA:RMF 2008): [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://statistics.unwto.org/en/content/conceptual-framework-tsa-tourism-satellite-account-recommended-methodological-framework-tsar>
4. Державне агентство з туризму та курортів: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tourism.gov.ua/ua/>